

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.169/2009/5. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év szeptember hó 3. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A halálos közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt **a terhelt** ellen indított büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Pesti Központi Kerületi Bíróság 5.B.VI-VII.33.444/2005/18. számú ítéletét, és a Fővárosi Bíróság 22.Bf.6410/2008/6. számú határozatát hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2008. év január hó 23. napján kihirdetett 5.B.VI-VII.33.444/2005/18. számú ítéletével a terhelt bűnösségét halálos közúti baleset gondatlan okozásának vétségében (Btk. 187. § (1) és (2) bekezdés b) pont) állapította meg. Ezért őt 1 év - végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett -fogházbüntetésre, 2 év 6 hónapi közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte és kötelezte a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítéleti tényállás lényege szerint nyári időszakban, késő délutáni órában a terhelt személygépkocsijával egy egyirányú mellékútvonalon közlekedett. A terhelt az "Elsőbbségadás kötelező!" jelzőtáblával védett, irányonként egy-egy, 3,4-3,4 méter széles forgalmi sávból álló kereszteződés előtt megállt, hogy a tőle balról érkező két járműnek elsőbbséget biztosítson. Elhaladásuk - és az emiatti takaró hatás megszűnése - után azonban nem győződött meg kellően a jobbról érkező forgalomról. Ezért nem észlelte az elsőbbségi helyzetben ekkor 52-56 méterre, - a helyszínen megengedett 50 km/óra sebesség helyett - 62-70 km/óra sebességgel közlekedő motorkerékpárost. A terhelt 10-16 km/óra sebességgel behaladt a kereszteződésbe, ekkor a sértett tőle már csak 30-40 méterre volt. A sértett az elé behaladó járművet észlelve vészfékezett, motorkerékpárját eldöntötte, de az ütközést nem tudta elkerülni. A sértett teste a személygépkocsi jobb oldali hátsó részének csapódott, míg a motorkerékpár a kereszteződés után, 23,4 méterre az úttest szélén került nyugalmi helyzetbe.

A baleset következtében a sértett koponyatörést, agyzúzódást, agytörzsi bevérvések okozta keringés- és légzésbénulás folytán elszenvedett sérüléseibe a balesetet követő napon belehalt. Az elszenvedett sérülések és a halál között közvetlen okozati összefüggés állapítható meg.

A baleset elkerülhető lett volna, ha a terhelt folyamatosan gyorsítja járművét, vagy ha a sértett az észlelés pillanatában intenzív fékezés alkalmazása mellett 60-64 km/óra, lassítva kb. 45-49 km/óra sebességnél nem közlekedik gyorsabban.

A bíróság megállapította, hogy a terhelt a KRESZ 28. § (2) bekezdés b) pontjában írt közlekedési szabályt szegte meg, mivel a kereszteződésbe történő behaladása előtt nem mérte fel kellően a védett út forgalmát, a takaró hatást jelentő járművek elhaladása után, illetve a felezővonal elérése előtt nem győződött meg a jobbról érkező forgalomról, holott ekkor a motorkerékpáros már csak kb. 50 méterre volt. A bíróság megállapította a baleset bekövetkezésében a sértetti közrehatást is.

A másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság 2008. év október hó 17. napján jogerős 22.Bf.6410/2008/6. számú határozatával az elsőfokú bíróság ítéletének büntetést kiszabó rendelkezését megváltoztatta: a közúti járművezetéstől eltiltás mellékbüntetés időtartamát 1 év 6 hónapra enyhítette és a terheltet előzetes mentesítésben részesítette. Az ítélet egyéb rendelkezéseit helybenhagyta.

II. A jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt meghatalmazott védője útján nyújtott be a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára alapított felülvizsgálati indítványt, amelyben a sérelmezett határozat megváltoztatását és a terhelt felmentését kérte.

Álláspontja szerint az eljáró bíróságok anyagi jogszabálysértéssel állapították meg a terhelt bűnösségét.

A védői érvelésből kitűnően az elsőbbségadásra kötelezett járművezetőnek a védett útvonalra történő behaladását megelőzően - amelynek utolsó pillanata a behaladás megkezdése - kell meggyőződnie az elsőbbségi kötelezettség szempontjából lényeges körülményekről. Vélekedése szerint a tényállás alapjául elfogadott szakértői vélemények közel 100 méterben jelölték meg a két jármű közötti távolságot. Ez azonban jelentősen meghaladja azt, amit az elsőbbségadásra kötelezett szempontjából relevánsnak kell tekinteni. Ebből következően a járművek között nem alakult ki elsőbbségadási kötelezettséget teremtő helyzet sem. A baleset tényleges (beszámítható) oka a sértett sebességtúllépésben és késedelmes reagálásban megnyilvánuló szabályszegése volt, ami nagyban hozzájárult a két jármű közötti távolság előre kiszámíthatónál gyorsabb csökkenéséhez.

Végül vitatta a védő a másodfokú bíróságnak a felezővonal elérését megelőző, ismételt meggyőződés elmulasztásával, illetve a tényleges észlelés hiányára alapított megtévesztés kizártságával összefüggő okfejtését is.

A Legfőbb Ügyészség BF.630/2009. számú írásbeli nyilatkozatában - a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartva - a megtámadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta.

Kifejtette, hogy az indítványozónak az elsőbbségi helyzet kialakulásával összefüggésben kifejtett érvelése részben olyan tényadatokon (a két jármű a behaladás megkezdésekor egymáshoz viszonyított távolsága, a sértett késedelme) nyugszik, amelyek az irányadó tényállásban nem kerültek rögzítésre. Részben figyelmen kívül hagyja azt, hogy az elsőbbségadásra kötelezett nem csupán az útkereszteződésbe behaladást megelőzően, illetőleg annak megkezdésekor, hanem ezt követően is köteles figyelemmel kísérni a védett út forgalmát, mert az elsőbbségadási kötelezettség az útkereszteződés teljes keresztmetszetére kiterjed. Osztotta a bíróságok álláspontját abban, hogy a terhelt elsőbbségadási kötelezettségének éppen azért nem tett eleget, mert a tőle elvárható figyelmet és körütekintést elmulasztva, a motorkerékpáros már behaladt az elsőbbségadási kötelezettség szempontjából releváns térbe.

A felülvizsgálati eljárásban tartott nyilvános ülésen felszólaló védő írásbeli indítványát fenntartotta.

A Legfőbb Ügyészség képviselője az írásbeli nyilatkozattal egyezően kifejtette, hogy a terhelt figyelmetlensége miatt nem észlelte a sértettet, az észlelés teljes hiánya miatt a sebesség megtévesztő volta sem értékelhető.

Viszontválaszában a védő hivatkozott arra, hogy a bizonyítékok köréből ki nem rekesztett műszaki szakértői vélemény szerint a

terhelt gépkocsija már áthaladt a kereszteződésen, ha a sértett nem kezd vészfékezésbe és a motorkerékpárt nem dönti el, elhaladhatott volna a gépkocsi mögött.

III. A Legfelsőbb Bíróság az indítványozó által felhozott érveket a felülvizsgálat törvényileg szabályozott okainak (Be. 416. § (1) bekezdés) tükrében vizsgálta, és azt nem találta alaposnak.

A felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéletben megállapított tényállás az irányadó (Be. 423. § (1) bekezdés).

A védői indítványnak az ítéletben rögzítettektől, az egyes ténymegállapításoktól eltérő következtetéseit megalapozni hivatott, a sértett közlekedésjogi lehetőségeinek értelmezésével összefüggő érvei sem voltak figyelembe vehetők. Az ítéletben nem szereplő peradatokkal arra hivatkozással nem lehet érvelni, hogy a bíróság az ennek alapját képező szakvéleményt a bizonyítékok köréből nem rekesztette ki.

E rendkívüli jogorvoslati eljárásban az ítélet jogkövetkeztetései is csak az alapügyben hozott jogerős ítéletben foglalt tényállás figyelembevételével vizsgálhatók.

Az irányadó tényállás szerint, amikor a terhelt az útkereszteződésbe behaladt, a tőle 52-56 méterre elsőbbségi helyzetben közlekedő motorkerékpárost nem észlelte. A tőle jobbról érkező sértettet a felezővonal átlépése előtt sem vette észre, annak ellenére, hogy az tőle már csak 30-40 méterre járt. Az útkereszteződés beláthatóságát semmi nem akadályozta, ilyet az ítéleti tényállás sem tartalmaz.

A sértett az elsőbbségi jogot sértő terhelt által kialakított veszélyhelyzetet észlelve vészfékezett, és eldöntötte a motorkerékpárt.

A Legfelsőbb Bíróság nem osztotta a szabályos sebességgel haladó jármű féktávolságával egyező, elsőbbségadási kötelezettség teljesítése szempontjából releváns távolságra vonatkozó okfejtését. Az ennek megfelelő értelmezés ugyanis a KRESZ 28. §-ának az útkereszteződésben érvényesülő elsőbbségadási szabályát csak a megengedett sebességgel haladó járművekre korlátozná.

Mindemellett a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgált ítéletek jogi indokolásával is egyetértett: az elsőbbséggel rendelkező jármű részére annak sebességétől függetlenül elsőbbséget kell adni. Az elsőbbséggel rendelkező jármű vezetőjének felelősségi helyzete csupán akkor változik meg, ha a sebességtúllépés megtévesztő, vagy az észlelést kizárja.

A sértett motorkerékpáros a megengedett sebességet túllépve, 65-70 km/óra sebességgel közlekedett, sebességtúllépése nem érte el a jelentős mértéket.

Az eljáró bíróságok helyesen következtettek arra, hogy a sértett sebességtúllépése az adott közlekedési helyzetben nem volt megtévesztő. A baleset bekövetkezése a terhelt gondatlanságból elkövetett közlekedési szabályszegései és a bekövetkezett halálos eredmény között az okozati összefüggés fennáll, azzal, hogy a balesetben a sértett is közrehatott.

Mindezekre figyelemmel az elsőbbségadásra kötelezett terhelt büntetőjogi felelősségét az alapügyben eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak sérelme nélkül állapították meg. Ezért a Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. Az újabb felülvizsgálati indítvány előterjesztésével kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2009. év szeptember hó 3. napján

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Schäfer Annamária s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző
Kné